

TE RENDELSZ, ÉN TÁNCOLOK

Kritika: Az ANIMAL görög film (rendezte: Sofia Exarchou, 2024)

NYARALÁS

Az **ANIMAL** című görög filmben a tengerparti helyszín mellé neonéles képek villannak be, és jelképek sora szembesít a valósággal: az olcsó szállás előtt a halak tátognak az akváriumban, az akrobatikus számaikat gyakorló animátorok a drótkerítés előtt a kopott fűvön készülnek vendégszórakoztató munkájukra. A helyszín a homokos tengerpart, zene, tánc, a hotel idős vendégköre előtt hamisan éneklő idegenforgalmi szereplők, akik a nap végén a hátsó konyhából az ételmaradékot nejlonban elvihetik. Nemcsak az olcsó üdülés társadalomkritikáját fogalmazzák meg az alkotók, a **rendező, Sofia Exarchou** a főhősnő karakterével leszűkíti a nézőpontot: fájdalmas elidegenedés, magány, kiégés vár arra, aki hosszasan végzi ezt a munkakört és benne marad ebben az életformában. Az alkotást a BIFF 2024-es budapesti rendezvényén mutatta be a magyar közönségnek Corvin Moziban.

MOSOLYOGJ!

A hotelben új idény kezdődik, a szezonra érkező friss személyzetnek az **animátor munka** lényegét átadják a tapasztaltabbak. **KÁLIA (főszerepben: Dimitra Vlagopoulou)** adja elő a táncokat, és a legfontosabb instrukciója: a vendéget szórakoztatni kell, mosolyogj a vendégre! Bemutatkoznak az újak, és nézőként már előre balsejtelmünk lehet. A fiúk részletezik a cirkuszos tapasztalataikat, akrobatikus képességeiket – de a fiatal lengyel lány, Ewa nem ért semmihez, csak úgy eljött dolgozni a messziségbe. Mit fog csinálni? Hamar kiderül: akinek nincsen „száma”, előadható műsor híján, mehet éjszakázni pluszmunkát vállalni a közeli Apolló bárba. Tánc reggelig, „Klubban vagyunk, nem iskolában”, hallatszik a buzdítás. A szolgáltató szektorban a legfontosabb a vendég, ezt tanítják a régebben ott dolgozók az újabbaknak. Ezen kívül a közös együttélésben, mintegy életformaként, a női szerepek átadása, tanítása is folyik. Tükörképeken, tapasztalatokon át tanuljuk az élet-szerepeket, a magatartásmintákat, itt a hotelben a helybeli görög lány Kália megosztja a fiatalabb Ewával a foglalkozás csinjabinját, és a közösségükben élő kis tizenéves lány is mindent utánoz, hajat vág, kellékeket adogat a nagyobbaknak, többnek kell látszani, sokat kell adni. Minta másolással szívjuk magunkba az érzelmi intelligencia lenyomatokat. Hogyan tud boldog lenni az, akinek csak egy adott képze, szűk perspektívája van a mindennapokról, és semmi más nincsen? Az **operatőr (Monika Lenczewska)** képekkel ábrázolja azt a nyomorult világot, amiről a szereplők szája teljesen mást mond. Hiába a beköszöntő – „Üdv a luxus világában!” –, a képek zártak, szürkék, a valóság szakadt, a lelkek magányosak.

EZ A SZEGÉNYEK LOUVRE-JA

A görög nyaralóhelyen a hotelben idős turisták pihennek, a bárokban italozó kelet-európai bulizók énekelnek, a profi szórakoztató személyzet fáradt, fásult. Az animátorok igyekeznek,

kreatív ötletet és minőséget próbálnak adni, azonban az őszinte képek mégis az elromlást mutatják. Monoton ritmus pereg a szemünk előtt, a reggelek, nappalok, esték, éjszakák sorakoznak, a főszereplő egyre fáradtabb, Kália a történet elején még jógázik, végül már folyamatosan töményet iszik. A kézikamerás felvételek a magánember estéit adják vissza, hogyan vergődik, próbál intimitáshoz jutni, fáradtan is mosolyogni, a robottól soványan is erotikus hatást mutatni. Ami a vendégeknek párnapos illúzió, az a dolgozóknak nyomasztó rutin, emberi elidegenedés, kiégés. A film képi világa visszaadja a nyaralókultúra vágyálmait, miközben a személyzet sorsán át a valódi, testileg-lelkileg meztelen embereket is vászonra teszi. A póthaj, a push up melltartóbetét, a smink, a sebre húzott fekete csillogó nadrág nem tudja leplezni az árnyékokat: ezeket szuperközeli képekben látjuk.

Kália szerepében **Dimitra Vlagopoulou** az animátor emberi szerepeit keveri, összecsiszítja az illúzió és a valóság, a tengerparton úgy tesz, mint aki maga is nyaral, a vendégekkel fürdőzik, aztán az animátori szerepéből kilépve keresi az érzéseket, erotikát – de a maga öröme helyett ekkor is megfelelni akar, másokat szórakoztat, legyen az a kollégája, vagy a hotel vendége. **Mosolyogva sír.**

ANIMAL. Kép: Official Teaser

NEM FÁJ

Az **Animal film címe** több jelentésű lehet – de akkor mit szimbolizál? Elgondolkodtat. Az 'animal' lehet állati, ösztönös, azonban az 'anima' elsődlegesen lelket jelent. Az 'animátor' olyan lelkesítő, motiváló, buzdító közreműködő, aki egy hotelben vagy egy tréningen meghozza a kliensek kedvét a részvételre, cselekvésre buzdít, átadja a pozitív energiáit, magával ragad. A foglalkozás lényegét többször részletezik, viszont végig más a kimondott szó és a képi valóság, mint realitás. Kália az éjszakai bárban bekötött szemmel vesz részt a keresd a kacsát játékban, a részek között elesik és egy eltört üvegcserepbe zuhan, a lába súlyosan sebesül, a vére ömlik. Azonnal visszavonul és egyedül szenved, többször szerepel a sebbel való foglalkozás. Leplezi. Nem panaszkodik. Tagadja. Nézőként kiáltani lenne kedvünk, de hát egy hotelben vagyunk, valamelyik munkatársa vigye már el orvoshoz és lássák el! A férfikollégája (élettársa) később a szobájában rákérdez, hogy van, hát persze minden rendben. Itt lényegül át a lélek állattá, a Hogy vagy? kérdés pusztán a szobai látogatás apropója, törődésről nincs szó, az erotika a férfiszükség ürítésévé alacsonyul. Kália az osztrák vendég előtt is tagadja fájdalmát (mekkora lehet?, ha a sebet önmagának tűzőgéppel fogta össze?!), de „Nem fáj”. Mint a kisállat, amely a természetben bajba kerül, és nem panaszkodik, elbújik. Az erősebbek megtámadhatják, megeszik, elpusztul, vagy jön egy fiatalabb, felváltja egy alkalmasabb.

HOSSZÚ LESZ AZ ÉJSZAKA

Az idősíkok a pillanatnak élés felszínességét hivatottak bemutatni, a rendező és az operatőr a napokat, a monotonitást ábrázolják az ellentétes szín- és fényvilágú képekkel. Ewa és Kália

elmesélik egymásnak a régi álmaikat, azonban Kália már nem álmodik egy ideje, csak átküzdi magát egyik napról a másikra. Megtudjuk párbeszédükből, hogy mindketten tizenhat évesen léptek le otthonról, azóta a nagyvilágban próbálnak megállni a lábukon. Kália majdnem húsz éve van a turizmusban, a film nem tér ki az egyes szereplők lélektani hátterére, a családi hátterükről semmit nem tudunk – a karakterek itt és most vannak jelen, szerepük szerint a ma elérhető legjobb élményért küzdenek meg. „Ez a buli örökké tart!” ígéri a ceremóniamester, és az animátorok dolga az: a vendégek élménye legyen az örökké tartó boldogság illúziója. A képek nyers ereje átadja az élményt, hogy az animátorok élete kemény, minden áldott napjukon teljes fordulatszámra kell pörögniük. Az eredmény az emberi kapcsolatok kiüresedése, a kiégés, a belső fájdalom és a külső mosoly ellentmondása. Az animátorok csekély magánéleti idejét szürke képekkel, homályos kézikamerákkal felvett jelenetekben látjuk, míg a vendégszórakoztatásról szóló jeleneteket hangos zene, neonszínek, gyors mozgások, csillogó ruhák, villogó fények, addiktív droggént ható élettény mutatja. Egyre élesebbé válnak a képi kontrasztok.

IGEN, URAM. Tudok egész éjjel táncolni

Kália munkán kívül elmegy egy bárba, megismerkedik egy osztrák férfival. Isznak. Énekelnek. Táncolnak. Bevallja: ő animátor, nem nyaraló, elmondja, amit mi nézők már tudunk: Te fizetsz, én táncolok. Johann le akarja állítani, „Nem kell ezt tenned” – de Kália nem tud leállni, az illúzió szétfoszlik, az útjuk véget ér. Másik éjjel ugyanott, a női sorsok ellentéte kerül színre a bárjelenetben, ahol a boldogságról énekelnek: egy vendég hölgy, otthon feleség és anya, szeretne énekelni a Felicitát iszonyat hamisan, meghatóan szerethető előadással. Kália erre az **I Can Boogie** dalt sírva énekel, a hannoveri Johann emlékére. **Mosolyogva-sírva énekel**, az ő élete rezüméjét a dal nagyjából összefoglalja: Igen, tudok bugizni, szenzáció vagyok, ha egyszer kipróbálsz még többet akarsz, nincs kedvem beszélgetni, tudok bugizni egész éjjel. Igen, Uram. Jellemfejlődésről nem beszélhetünk, ugyanakkor Kália a dalon keresztül érezteti, hogy belül mégis fejlődik, a tudatosság szintjére emelkedett, tudja, ki ő és mi a szerepe. A sírás képessége jelzés arra, hogy vannak érzései. A hetvenes évek diszkóslágere többször felhangzik, a dal vidám és könnyed hangulata ellentétet képez a film atmoszférájával és a főszereplők valóságával, a könnyelmű szórakozást és a felszínes boldogságot jelképezi, amely látszólag a szállodai animátorok életének is része. A mondanivaló ívében a dal ismételt felcsendülése fájdalommassá válik: míg a munkahelyükön azt a káprázatot kell kelteniük, hogy mindenki jól érzi magát, belülről egyre inkább kiüresednek, elidegenednek. A dal a műmosoly és kényszeredett vidámság szimbóluma, a „boogie” szó jelképezheti azt a felszínes szórakozást, amelybe belefásulnak, ugyanakkor annak a zárt körnek a része, amelyben az érzelmeik elfojtására kényszerülnek. Az utolsó képeken álomszép előadásban a fiatal Ewa énekel, a szemünk előtt káprázatos fénydramaturgia munka, esti jelenet, szép bőr, légies toll boa. „Van itt valaki, aki szerelmes?” A filmben a nők sorsa nyitott kérdés marad.